

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Spiritualitatea Creștinismului.

De : Prof. Constantin Rudneanu

Creștinismul, odată constituit, a început să se lățească pretutindeni. El are o istorie bine determinată, un drum drept, care transformă viața anterioară într'una nouă, eliminând toate elementele haotice ale religiilor de mai înainte.

Ceeace caracterizează mai ales creștinismul sunt acele valori spirituale, cari prefac ființa umană într'un fel cu totul deosebit de a conține realizările omenești. Creștinismul a fost asemănat ca un fluviu puternic, care primește o mulțime de râșoare, cari toate se revarsă — tot astfel și simțirile comune ale oamenilor se întâlnesc în același suflet comun, contopindu-se, adâncindu-se în acea lume măreață a lui Iisus Hristos, din care se revarsă din belșug mila; toate durerile, suferințele și atâtea clipe de neliniște se topesc la auzul învățăturilor Mântuitorului Nostru Iisus Hristos. Valurile spiritualității creștine sunt înrădăcinate în istoria culturii omenești, încât orice civilizație omenească nu poate fi înțeleasă fără învățătura creștină penetratoarea bunurilor sufletești, nu poate fi nici ordine desăvârșită fără doctrina lui Iisus Hristos. Tradiția a jucat un rol important în creștinism, ea de secole de-a rândul alimentează măreția vieții spirituale, cuprinsă în cărțile sfinte, formulate atât de măestrit de scriitorii trecutului sfânt, explicate prin milă, iubire, dragoste — aceste formule adânc zguduitoare de viață mistică, de sinteză teologică.

Sunt mulți teoreticieni de ocazie, critici de o zi ai creștinismului, cari spun că lumea plutește în vag în creștinism, ideile creștine sunt utopice — acestor sceptici le răspundem, că tainele, gândurile lumii creștine pot fi opuse oricând ori cărui sistem filosofic sau social, ba chiar idealismului filosofiei grecești, fiindcă creștinismul opune acestor sisteme filosofice un dina-

mism real. Doctrina cărților sfinte constituie un vas material al vieții de toate zilele, în ea găsim acele soluții practice în legătură cu toate problemele vieții noastre zilnice; citind acele sfaturi mărețe ni se deschid larg ochii sufletului nostru și orizonturile viitorului ni se lărgesc tot mai mult.

Concepția vieții și a lumii este strâns legată de anumite fapte ale existenței umane, toate își au istoria lor bine definită.

Istoria această sfântă trebuie înțeleasă și urmată, scriitorii cărților sfinte, aceia cari au înțeles valorile spiritualismului, ne enunță diverse fapte ale unui trecut sfânt, noi n'avem decât să urmărim îndemnul lor, înțelegând să perpetuăm trecutul acela bogat în fapte sfinte; lumina faptelor dezvoltate de ei ne arată semnificarea morală-religioasă sau metafizică a vieții omenești. Ne mai arată puterea spiritualității, a realității vii și a unității creștine, cu un cuvânt „metafizica monoteismului” — a acelui monoteism, care a tras vâlul lumii păgâne, intronând morală în senzul creștin al cuvântului.

Spiritualitatea creștină n'a fost creația filosofilor după cum ne spune filosoful Emilé Boutroux, ci ea a fost produsul credinței și al entuziasmului. Oamenii dimprejurul lui Iisus Hristos s'au convertit, au trăit în acele învățături propovăduite de El. Pentru ilustrarea tezei noastre, e destul ca să atingem o singură latură: aceea a „*Împărăției lui Dumnezeu*”.

„Împărăția lui Dumnezeu, pe care El o anunța, este domnia lui Dumnezeu în suflete, e aceea pe care orice om o poate, din dragoste, s'o înfăptuiască înlăuntrul său. S'a pus întrebarea dacă nu a împărțit, mai înainte de toate, într'un grad sau în altul, ideea iudaică a Mesiei împărătești. Puțin importă. Este sigur că a ajuns să conceapă clar și se vestească împărăția Domnului în chip curat spiritual: „Odată, Iisus fiind întrebat de Farisei: când vine împărăția lui Dumnezeu? li-a răspuns, zicând: Împărăția lui

Dumnezeu nu vine pe văzutele. Și nici nu vor spune: Iat-o aici, sau dincolo. Fiindcă, iată, împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul vostru". (Luca XVII, 20—21).

Ce înseamnă aceasta? Concepția împărăției lui Dumnezeu precede în chip vădit dintr-o concepție particulară despre Dumnezeu însuși. Dumnezeul Evreilor era înainte de toate Eternul, Nevăzutul, Nepătrunsul, Sfântul, Nemărginitul, Atotputernicul. Dumnezeul lui Iisus este *Tatăl*. Dumnezeu poate să-lăslui în noi, dacă ținem la dânsul ca un tată la copiii săi. Nu este paternitatea o comunicare a vieții? Iisus a conceput pe Dumnezeu ca Tată. Iată principiul doctrinei sale (E. Boutroux, Chestiuni de Morală și Educație, Iași, 1926, pag. 57).

Plecând dela acest principiu bine definit putem străbate ușor întreaga istorie a creștinismului, cu toate ideile minunate ce au fost răspândite; și astfel concepută, doctrina creștină, nu-i abstractă, sau negativă — *ci concretă și vie*.

Dela izvorul viu al luminii nescate a lui Iisus Hristos, milioane de oameni își primesc zilnic hrana trupului și a sufletului. Ei își izbăvesc suferințele lor în urma credinții și a căinții, iar spiritualitatea ce străbate ființa lor trezește speranțe de orizonturi noi, de viață nouă!!!

Vizitațiuni canonice

În ziua de 19 I. c., Prea Sfinția Sa Dr Vasile Lazarescu a binevoit să viziteze comuna *Rusca-montană*.

La orele 9 a. m., Prea Sfinția Sa sosește în comună însoțit de preotul Isaia Suru și protodiaconul Teodor Roșca. Este întâmpinat aci, la marginea satului, de călăreți chipeși cari îl conduc apoi până în mijlocul satului unde primarul Jura în cuvinte frumoase îi urează bun sosît. De aici și până la sfânta biserică și pe o parte și pe alta a drumului erau înșirați tot la doi metri distanță străjerii și premilitarii cu flori în mână. — Cum trecea Prea Sfințitul, așa cei înșirați aruncau flori pe drumul deja presărat cu iarbă verde și împodobit cu ramuri verzi. — A fost un tablou cum rar se poate întâlni. În fața sfintei biserici corul mixt al satului sub conducerea notarului Ioan Hanțu intonează „Pre Stăpânul“. La ușa sfintei biserici Prea Sfinția Sa este așteptat de preoții: Nicolae Ivanescu-Marga, George Popoviciu-Mărul, George Adam-Voislova, și Ștefan Bololoi preotul locului care rostește o frumoasă cuvântare de întâmpinare. — În termen mișcător tâlmăcește bucuria nespu-

să atât a credincioșilor săi cari s'au învrednicit de această înaltă cinste, de a fi cercetați de însuși arhiereul și păstorul suprem, cât și a sfinției sale personală, căruia i-a fost hărăzit de Dumnezeu să primească pe un episcop pe aceste meleaguri pe cari nu au mai umblat nici un episcop — cel puțin nu-și aduce aminte nimeni, de vre-o vizită a vreunui arhiereu.

Se săvârșește sfințirea sfintei biserici și apoi se oficiază sfânta Liturgie de Prea Sfinția Sa înconjurat de preoții sus amintiți. Răspunsurile au fost date de corul satului, care a cântat cu o măiestrie demnă/de toată lauda.

La priceasnă Prea Sfinția Sa în cuvinte alese arată că în lumea aceasta oamenii sunt împărțiți în două tabere. Tabăra celor ce cred că se pot dispensa de religie, sfidează biserica și tot ce-i sfânt, își caută mulțumirea în alte părți etc., și tabăra celor cari cred în necesitatea sfintei biserici, în ajutorul lui Dumnezeu, cerând binecuvântarea bisericii la orice eveniment însemnat din viață. Și astfel de tabere sunt și în alte țări nu numai la noi.

De cele mai multe ori interese streine caută să ne slăbească credința, să ne despartă, caută să samene vrajbă mai ales printre muncitorii fabricelor și astfel să lucreze contra unității noastre naționale. Prilejul sfințirii sfintei biserici să fie un prilej de întărire sufletească. Așezarea sfintelor moaște să fie un moment dela care începând, binecuvântarea lui Dumnezeu să se reverse mai din beșug asupra comunei. „Nădăjduesc că de azi încolo conștiința creștină se va întări și mai mult, iar încercările venite din partea străinilor se vor lovi de această conștiință și având ajutorul lui Dumnezeu și rugăciunile sfinților părinți ale căror moaște s'au așezat în altarul sfintei biserici, ne vom putea mai ușor mântui sufletul“.

După aceea Prea Sfințitul inspectează oficiul parohial. Aici se face recepția. Se prezintă toate oficialitățile și reprezentanții tuturor firmelor din comună. Apoi Prea Sfinția Sa vizitează firma de unelte agricole Milosevici, Direcțiunea silvică, Biserica rom. cat. și Casa Națională. În casa preotului s'a servit o mică gustare cu ocaziunea recepției, iar banchetul a fost făcut în casa națională.

Ținem să observăm că în această comună deși sunt două confesiuni, totuși există o deplină armonie între intelectualii conducători ai acestei comune. Așa preotul rom. cat. a participat la sfințirea bisericii și a asistat la sfânta liturgie dela început până la sfârșit.

Printre cei prezenți trebuie să remarcăm pe dl Ioan Bibel consilier-director al carierii de

marmoră, care anume a venit din Băile Buziaș — întrerupându-și cura — numai ca să fie prezent la această vizită canonică.

A fost o însuflețire generală din partea taturora la primirea arhierului.

* * *

După masă Prea Sfinția Sa vizitează comuna *Voislova*. Și aici este primit cu un entuziasm de nedescris. Copiii în portul lor pitoresc cu flori în mână cântau „Intru mulți ani, Stăpâne“. Preotul locului George Adam cu o adâncă emoție și cu mult sentiment rostește cuvânt de bineventare. Biserica o arhiplină. Se officează vecernia de Prea Sfinția Sa înconjurat de același sobor ca și la Rusca. — După vecernie Prea Sfinția Sa predică despre dreptul preoților de a învăța cele sfinte. — Sfătuește pe credincioși să asculte cuvântul bisericii și să respingă pe aceia cari răsar pela colțuri de străzi explicând fals și rău cuvintele sfintei scripturi, căci aceștia sunt oameni cari nu au învățat carte: nici odată, sunt oameni cari abia pot descifra literile. În trecut puterea noastră de rezistență a fost tocmai alipirea noastră la sfânta biserică. — De aceea credincioșii să nu se lase amăgiți de acești oameni cari stau în slujba intereselor străine de neam și de biserică.

Se inspectează apoi oficiul parohial unde se servește o mică gustare. Apoi Prea Sfinția Sa înconjurat de suită părăsește în uralele mulțimii comuna lăsând în ambele comune amintiri pururea regeneratoare de sentimente religioase.

Ca încheiere amintim cu plăcere și de concursul pe care Dl primpretor Dr V. Meda l-a dat la organizarea cât mai reușită a acestor vizitații canonice.

Raportor

O călătorie la Români din Statele Unite.

Intors recent din America, cu satisfacție și recunoștință văd din ziare și din scrisorile găsite acasă, că presa și opinia publică românească a dat atențiunea cuvenită participării detașamentului românesc la Jamboreea jubiliară a cercetașilor americani, ținută în vara aceasta la Washington. Interesul acesta e cu atât mai meritat, cu cât delegația, a cărei conducere am avut-o din încredințarea Comandamentului Falangei cu aprobarea O. E. T. R., — și care și-a acoperit singură fără nici un fel de subvenție toate cheltuielile, — și-a îndeplinit strălucit misiunea îndoită ce a luat asupra sa, anume: reprezentarea tricolorului românesc în mijlocul celor

30.000 de cercetași adunați la Washington, — fiind noi, împreună cu Polonezii, singurii participanți din Europa orientală și centrală; apoi, vizitarea în scop de propagandă culturală națională, a așezărilor românești principale din America de Nord.

Invocând mărturia acestor realizări prea frumoase, dovedite și prin confirmarea autorităților românești din Statele Unite, cărora le păstrăm deosebită recunoștință pentru concursul prevenitor ce ne-au dat în toate împrejurările, în frunte cu d. ministru Carol Davila și cu toți colaboratorii săi dela legăție și dela consulate, și urmând ca ocazional să revenim cu detalii de interes public din călătoria aceasta bogată în momente mărețe, dorim a ne arăta recunoștința și în fața publicului, tipărind cuvintele de rămas bun și de mulțumire ce am trimis în momentul sosirii noastre în Europa președinților organizațiilor culturale românești din regiunile vizitate, cu următorul text:

„*Domnule Președinte,*

Măine dimineață acostând la Cherbourg, atingem din nou continentul lumii vechi al Europei.

Fericiți că în curând ne vom revedea Patria română, nu vom înceta de a zbura cu gândul spre locurile admirate în Statele Unite ale Americii de Nord, și la frații îndepărtați, cari întâmpinându-ne pretutindeni cu dragoste nețarmurită și cu însuflețire plină de duioșie, au prilejuit minunatele manifestări de solidaritate românească și de înfrățire pe cari le-am trăit împreună și cari vor rămâne tuturor pururea neuitate.

Încă de pe Oceanul care unește lumile, vă rugăm, domnule președinte, să primiți personal și să exprimați tuturor, din partea mea și din partea camarazilor mei, asigurarea recunoștinței cordiale ce vă păstrăm pentru tot ce ați făcut în aceste zile memorabile împreună cu noi în vederea idealului suprem care ne-a animat și ne-a înălțat cât am fost împreună, anume: *gândul la unirea și solidarizarea tuturor Românilor în răvna pentru înălțarea nației noastre, oriunde s'ar afla ea în lume. Amin!*“

Seful delegației:

Prof **Constantin Nedelcu.**

Fraților, chiar când va cădea cineva, fără de veste, într'o greșală, voi cei duhovnicești îndreptați-l pe unul ca acesta cu duhul blândeților, luând seamă asupra ta însuși ca să nu fii și tu ispitit.

Galateni 6, 1.

Episcopiile Bănatului.

Unele ziare, în căutare de senzational, actualizează o problemă, de importanță covârșitoare — ce e drept — deci totdeauna actuală, dar de multe ori depășind competența celor cari au interesul să o sgândăre din când în când.

Este problema episcopiei Timișorii.

Chestiunea — sau problema, cum i-am zis — apare totdeauna învârstată cu o alta: episcopia Caransebeșului. Nu de astăzi sau de ieri, ci de peste jumătate de veac. Și ea stăruie, desigur spre paguba poporului ortodox al acestui Bănat românesc, constituind un tel de nod gordian chiar pentru luminate capete bisericești — deci cu atât mai mult pentru penele gazetarilor de ocazie.

Fără altă pretențiune decât să arăt cum de problema reînființării episcopiei Timișorii pune în discuție și în joc episcopia Caransebeșului, lăsăm să urmeze un scurt istoric al ei.

*

După decretul de reînființare a Mitropoliei noastre, cu episcopia sufragană a Caransebeșului, la scurtă vreme se ținu în Carlovăț un congres mixt pentru despărțirea ierarhică, adecă pentru separarea bisericească a Românilor de Sârbi, sub conducerea cărora au căzut după apostasia lui Atanasie Anghel.

Deputații Românilor la acest congres¹⁾ au înaintat împăratului Francisc Iosif I o cerere²⁾ în care stăruie pentru reînființarea episcopiei din Timișoara, prin împărțirea populației ortodoxe române din Bănat între dieceza Caransebeșului și cea a Timișorii. De fapt nici decretul dela 24 Decembrie 1864, nici congresul amintit, din Carlovăț nu se pronunță asupra celor 4 protopopiate — Lipova, Belinț, Banat-Comloș și Timișoara — cari rămân așazicând în aer; de drept: în mai departe pendență de episcopia ortodoxă sârbească din Timișoara. Datorită însă influenței puternice, exercitată asupra împăratului de Andreiu Șaguna, viitorul mitropolit, cât și trecerii Mocineștilor la cercurile din Viena, împăratul decretează despărțirea ierarhică și a Românilor din cele patru protopopiate și anexarea lor la episcopia Aradului. Titulatura de până mai eri a episcopiei arădane e argumentul cel mai ponderos la aceasta.

Că de ce n'a satisfăcut curtea din Viena pe deplin cererea Românilor bănățeni, nu știm, dar nici nu e greu de înțeles. O satisfacere

deplină a intereselor românești, față cu Sârbii, alintații lor de totdeauna, prea i-ar fi supărat pe aceștia. De altă parte Viena Habsburgilor ultra montani nu se prăpădea de dragul Românilor ca să le dea lor episcopie în Timișoara, unde erau — cum de altfel sunt și astăzi — atâtea orduri călugărești, diriguitoare și executoare a ordinilor papale și, în acest chip, stăpânitorii de fapt ai destinului orașului.

La congresul național-bisericesc dela 1868, cel dintâiu dela restaurare, bănățenii — prin aleșii lor — cer reînființarea episcopiei Timișorii. Mitropolitul Andreiu Șaguna primește atât cererea populației cât și cererea-propunere a deputaților bănățeni, hotărînd — în congres — restaurarea episcopiei antice a Timișorii, și până la împlinirea deplină a hotărîrii înființarea îndată a unui consistoriu propriu.

Opt ani după acest congres — în intervalul cărora alte congrese au reînnoit acele hotărîri — văzându-se mereu în situația dintâiu, umilitoare, fruntașii acestei dieceze convoacă o „conferință națională“ în Timișoara. Conferința dela 1876, Iulie 10, conchide la formularea unor energice deziderate în legătură cu reînființarea acestei episcopii; „aflirea dela 1864 și 1865 făcându-se fără știre și împotriva dorinței lor“, a cărei urmare că... „fuserăm împrăștiați în trei tărme: arădană, caransebeșană și cea sârbă“.

Intervin, după trecere de ani infructuoși pentru nizuințele acestor timișoreni orfani, o seamă de momente — congresele naționale bisericești ulterioare — cari frământă cauza, fără bineînțeles să o ducă la un capăt³⁾.

În 1925, deci la aproape 50 de ani după conferința din sala „Redutei“ fruntașii timișoreni — poate și dl Bocu(!?) — înaintează ministerului Cultelor un documentat memoriu în chestiunea care-i durea pe ei. Memoriul începe așa: „Văzând hotărîrea recentă a Congresului Național Bisericesc de a menține în ființă episcopia ortodoxă română a Caransebeșului cu reședința în orașul Caransebeș, pe de altă parte însă neputând renunța la dezideratul de a avea o episcopie... etc. avem onoare a reveni asupra nenumăratelor noastre adrese și memorii“... În dorința lor ferbinte, fruntașii acestei dieceze conștii mai ales de însemnătatea unei episcopii în Timișoara, nu se mai gândesc la eventuala jignire ce ar putea cauza Caransebeșului, realizând ei idealul lor în orice chip. Cum bine remarcă cineva care s'a ocupat de această problemă: „Românii din județele Timiș-Torontal,

1) Constantin Gruici, Andreiu Mocioni, Vincențiu Babeș și George de Fogarași.

2) Tradusă în românește o avem la muzeul eparhial.

3) Congresul dela 1878 decretează în principiu reînființarea episcopiei; la 1900 decretează definitiv restaurarea episcopiei; la 1909 îi arondează teritoriul, la 1920 și 1921 se hotărăște pornirea din nou la acțiunea de înființare.

în număr de peste 250.000, nu s'au putut împăca niciodată cu gândul de a fi lipsiți de episcopia din Timișoara. Ei au cerut totdeauna, fie înființarea unei noi episcopii cu sediul în Timișoara, fie mutarea la Timișoara a reședinței episcopiei de Caransebeș și alipirea la această episcopie a protopopiatelor din stânga Mureșului. (Pr. Gh. Cotoșman: Restaurarea episcopiei Timișorii).

După congresul din 1921 și până la 1932 nu mai intervine nimic pentru promovarea acestei cauze — sau ruperea ei, să zicem așa. În 1932, Sfântul Sinod, în ședința sa dela 3 Decembrie e chemat să se pronunțe „asupra adresei Mitropoliei Ardealului privitoare la mutarea sediului Episcopiei Caransebeșului la Timișoara“.

I. P. S. Patriarh, cel mai orientat și cu cea mai mare competență „arată importanța cea mare pentru Biserica ortodoxă și neamul românesc, care pledează pentru strămutarea sediului episcopiei dintr'un orașel mic și fără importanță, cum e Caransebeșul, într'un oraș de mărimea și importanța sub toate raporturile, ca Timișoara“. Sfântul Sinod hotărăște apoi următoarele: „Sf. Sinod constată, în cunoștința de cauză marea importanță și interesul superior al Bisericii ortodoxe române, de a avea un episcop, al său în Timișoara, și care în cazul de față n'ar putea fi altul decât episcopul Caransebeșului, prin strămutarea sediului eparhiei sale în marele și importantul oraș Timișoara“).

În anul următor, 1933, ședința dela 20 Martie se ocupă din nou de chestiune. Este prezent la ședințe însuși I. P. S. Mitropolit al Sibiului. P. S. Raportor, episcopul de pie memorie Grigorie al Aradului „dă citire referatului comisiei, asupra propunerii episcopiei Caransebeșului, ca la Timișoara să se înființeze o episcopie nouă, nu să i se mute sediul său în acel oraș; și asupra pretențiilor teritoriale de compensație ale episcopiei din Arad, în cazul când i s'ar lua Timișoara spre a se face în ea sediul episcopiei Caransebeșului, cum a hotărât Sf. Sinod în ședința dela 2 Decembrie 1932. Sinodul permanent a hotărât menținerea acelei hotărâri. Comisiunea însă propune, ca mai întâiu să se pronunțe cele două episcopii interesate: de Arad și Caransebeș“).

Proximul congres național bisericesc, din 1935, se ocupă firește de problema aceasta. Concluziunile și respectiv propunerile organului, executiv al acestuia, Consiliul Central Bisericesc, către Congres sunt următoarele:

Ori cari ar fi opiniile eparhiilor existente și a persoanelor dela conducerea lor, rămâne fapt indiscutabil că la Timișoara neapărat trebuie să fie un episcop ort. rom. Aceasta o cer cele mai superioare interese atât bisericești cât și naționale, politice și de stat. În fața acestui puternic oraș — după capitală poate cel mai important — interesele micilor orașele nu pot să precumpănească. „Capul Bisericii Ortodoxe“, cu reședința în Timișoara, trebuie să fie cel mai superior sau cel puțin coordonat în rang clerical față de celelalte confesiuni ca să deie cu demnitate întăetate Bisericii neamului românesc.

Dacă după războiu nu s'ar fi făcut nici o schimbare în teritoriul Banatului, s'ar putea menține vechile hotărâri ale congreselor bisericești locale, de a se înființa la Timișoara o nouă episcopie, cu 2 protopopiate luate dela eparhia Aradului și 4 din eparhia Caransebeșului, plus încă unele comune din județul Timiș. Acum însă — după războiu — cele mai puternice protopopiate ale eparhiei Caransebeșului, Vârșet și Panciova, apoi o parte din protopopiatul Biserica-albă și alte parohii în total vre-o 100.000 Români, iar dela eparhia Aradului parohii din cele mai înfloritoare din protopopiatul Banat-Comloș cu alte vre-o 20.000 Români etc. au trecut la Banatul Jugoslav. Deci nu mai există condițiunile vechi pentru o a treia episcopie acolo.

De altă parte Statul cu greu va putea lua acum în buget cheltuelile unei noi episcopii cu așezămintele ei anexe.

Și când Statul va putea — trebuințele bisericești reclamă cu toată urgența și luarea în buget a episcopiei dela Maramureș (astăzi fapt împlinit N. A.) unde o cer interesele vitale, ce nu se pot amâna. Interesele locale, oricât de plăcute celor localnici, trebuie să cedeze interesului general.

În fața acestui adevăr singurul lucru azi, pe cât de necesar și de mult dorit de bănațeni, pe atât și de posibil, este mutarea reședinței principale a eparhiei Caransebeș la Timișoara, iar Caransebeșul va rămâne reședință de vară.

Această transformare nu prezintă nici o dificultate și nu cere Statului nici o jertfă, căci orașul Timișoara și județul se oferă a-i da ori clădi reședință mult mai frumoasă decât cea din Caransebeș, asemenea local potrivit pentru Academia teologică, pentru cancelarii etc. iar pentru o grandioasă Catedrală s'a aprobat deja planul și zilele acestea se va pune piatra fundamentală, având deocamdată disponibile 23 milioane lei în acest scop. Nici un oraș din toată țara nu-i în stare să deie azi bisericii — episcopiei —

4) Biserica Ortodoxă Română a. 1933.

5) Idem pe anul 1935.

ceea ce dă Timișoara cu conducătorii săi plini de inimă pentru biserică.

În scopul acesta — după aprobarea Venerabilului Congres se poate vota în Parlament un articol de lege unic pe care să-l prezinte Ministerului de Culte în înțelegere cu Sf. Sinod și chestiunea s'ar legaliza cu ușurință.

Cât privește faptul, că Timișoara și ceva parohii trec la eparhia Caransebeșului, această pierdere se pot ușor recompensa prin o revizuire a arondării de azi a eparhiilor ardelenne, ceea ce au hotărât deja toate organele bisericești locale, competente. Dealtcum Arhiepiscopia Bucureștilor și titularul ei au cedat — când interesele superioare au cerut — întreg județul puternic și bogat Iașomița, care a trecut la episcopia Constanța, fără nici o recompensă. Doar tot în cadrele Patriarhiei Române au rămas toate.

Caransebeșul ca reședință de vară nu pierde nimic. Cel mult pot pierde unele interese particulare câteva persoane, cari au case în Caransebeș și ar trebui — ca funcționari ai eparhiei să se mute în Timișoara. Aceasta e un lucru foarte natural; dar toată lumea tinde tot la centre mai puternice.

Congresul Național Bisericesc în sesiunea sa ordinară din Octombrie 1935, în ziua de 15 aduce în discuție problema episcopiei Timișonii. Raportorul comisiei organizatoare din congres, pâr. prof. univ. Dr. Ioan Lupaș „având în vedere importanța chestiunii a propus ca Măritul Congres să destineze una din ședințele plenare ale acestei sesiuni pentru desbaterea amănunțită a modalităților care ar putea contribui la o deslegare urgentă și mulțumitoare a acestei probleme“. Totuși, se intră în discuție, luând cuvânt unii membrii ai Congresului. La urmă, după espunerea și a punctului de vedere al I. P. S. Patriarh, I. P. S. Sa sintetizează dezideratele vorbitorilor în următoarea hotărâre, pe care congresul a primit-o: „Congresul constată, că dorința celor mai mulți bănățeni este pentru a se înființa la Timișoara o episcopie nouă, sau a se reînființa vechea episcopie a Timișoarei. Deci însărcinează Consiliul Central Bisericesc a se pune în înțelegere cu Înaltul Guvern pentru a se prevedea cheltuelile de întreținere a unei noi episcopii la Timișoara, în bugetul statului, fie că statul le dă din al său, fie că le varsă la stat primăria și Jud. Timiș-Torontal.

Intrucât însă, criza economică n'ar admite asemenea cheltueli noi, deocamdată, Congresul autorizează și roagă autoritatea bisericească, ca — în înțelegere cu Înaltul Guvern — să găsească modalitatea cea mai practică și cea mai urgentă pentru a în puternica capitală a Banatului să

ființeze cât mai curând un episcop ortodox român“.

*

Acesta este pe scurt istoricul problemei — din jalonarea momentelor mai de seamă.

Nimic supărător nu poate fi în discutarea ei temeinică, susținându-se sau combătându-se idei și păreri în jurul realizării ei — care, nesmintit, ar servi unitatea Banatului!

Dar când presa — ca deunăzi corespondentul ziarului al cărui conducător zidește la noi sf. mânăstiri — socotește că cele mai bune soluții sunt atacarea unui arhieru, lucru de altfel frecvent la noi unde tineretul pretinde a se orienta spre dreapta, atunci nu mai putem crede că problema se promovează înspre realizare, fie într'un chip, fie într'altul!

Cum am mai arătat, hotărârea Adunării eparhiale dela 1936, au luat-o membrii adunării eparhiale împreună cu P. S. președinte, și nu P. S. Sa *Episcopul*, iar ceea ce s'a făcut s'a făcut dintr'un interes de prevedere, de îngrijorare pentru viitorul acestei episcopii.

În Caransebeș sau Timișoara: Episcopul este același, desigur nu cel înfățișat de o nesocotită peană de gazetar — ci părintele sufletească care grijește și veghiază la mântuirea sufletească a fiilor încredințați lui, și pe care trebuie să-l iubim și să-l respectăm noi mai întâiu... mai ales să-l respectăm.

ȘTIRI

I. P. S. Sa mitropolitul Dionisie al Poloniei vizitează Duminecă Țara noastră. Episcopatul român — de prezent întrunit la lucrările Sfântului Sinod — în frunte cu I. P. S. nostru Patriarh Miron vor primi pe înaltul oaspe cu toată demnitatea, nizuindu-se a-i face plăcută șederea la noi.

Sfințire de biserică. Frunțașă comună de pe Valea Begheiului, Curtea, care de prezent este păstorită de un preot tânăr și harnic, Petru Iana, invită pe Duminecă toată suflarea ortodoxă de pe Begheiu la sfințirea monumentalei biserici. P. S. Sa părintele episcop va face târnosirea acestei frumoase biserici Duminecă în 3 Octombrie.

Cerc preotesc. Membrii cercului religios „Teregova“ s'au întrunit Duminecă în 19 l. c. în parohia Ilova. Au participat: Preot Vasile Paica Feneș președintele cercului, Pantelimon Domil. Buceșnița, Simion Șandru Sadova-Nouă, Ioan Coșeriu Ilova, Ilie Sirbu Rusca, Valeriu Suru Vălișoara, Dr. Traian Coșeriu Teregova și Marcu Bănescu Armeniș, secretarul cercului.

S'a săvârșit sf. Liturgie în sobor, iar la priceasnă a predicat Pr. Marcu Bănescu despre „lăpădarea de

sine", evanghelia zilei (Marcu 8,34). După otpustul sf. liturgii, vorbește Pr. Dr. Traian Coșeriu, combatând unele rele sociale-morale (avortul, concubinajul).

S'a săvârșit un parastas pentru Pr. Toma Porumb, care a păstorit mulți ani această comună.

S'au cununat și 2 perechi concubini.

Intr'o convenire intimă, s'au discutat unele probleme care privesc interesele preoției, despre care va fi încunostințată conducerea despărțământului protopresbiterial al asociației, spre a ajunge mai departe la cunoștința celorlalte cercuri preoțești.

Preot licențiat. Aflăm că preotul nostru din Băsești Victor Iclozan și-a luat licența în Teologie. Orice-căteori ne vin asemenea știri le înregistrăm cu bucurie, dorind sincer cultivarea cât mai deplină a preoției noastre. Felicitări!

Din Vrani. Societatea Sf. Gheorghe a tineretului creștin din această comună în zilele de 15 și 16 Septembrie a. c., a făcut sub conducerea preoților Tr. Constantin și Iosif Răta o excursie de studii la Timișoara și prin satele șvabești din Timiș-Torontal, vizitând gospodăriile înfloritoare din localitățile: Lovrin, Gottlob, Grăbați, Comloșul mic, Lenaenheim, Cetad, Cărpiniș, Săcălaz etc. Ne bucurăm când preoții conduc acest cerc religios în armonie, și spre fapte cari instruiază și folosesc viitorilor parohieni ai lor.

Donație. Păr. S. Puia din Nicolințul mic a donat suma de 500 Lei pe seama capelei noastre dela „Peatra scrisă”, cu ocaziunea ridicării ajutorului de înmormântare după răp. M. Avramescu văduvă de preot.

Dumnezeu să primească jertfa aceasta!

Mulțumită publică. Subsemnatul preot catihet mulțumesc și pe această cale din suflet următorilor binevoitori donatori ai capelei din Moldova-Veche: Valeriu Faleu notar loco, nașul bisericii în curs de zidire, pentru un frumos policandru, Ioan Cherla, pantofar Oravița, pentru 1 buc. icoană a Învierii în valoare de lei 500, Zora Megheleş, din Gornea, un frumos mășai brodat la tetrapodul dela icoana de sărutat, Elena Iancovici, din loc, un frumos prosop brodat de mână pe motive bisericesti, Fabrica de locomotive „Malaxa” din București, 1 clopot de 120 kg. greutate, Eliseu Iovanovici, tâmplar loco. 2 buc cruci pictate de masă și una de mână, artistic lucrate, Ioan Gh. Busuioc, zugrav, Moldova-Nouă, pentru zugrăvitul cu totul gratuit a interiorului bisericii, cât și reparatul și văruiatul pe din afară a bisericii, Nicolae Bugariu, mecanic loco, 1 buc. tigae pentru jar și clește cu același scop, Ana Stroe din Moldova-Nouă, facerea unei splendide cununi artificiale de trandafiri, pentru împodobitul sfântului mormânt la sărb. Paștelor.

Indeosebi mulțumesc apoi pentru neprețuitul concurs, ce ni-l dă harnicul și valorosul învățător din Loc, Nic. Mihăilescu prin instruirea și dirijarea corului bisericesc mixt, care dă răspunsurile la fiecare sărbătoare și alte solemnități românești, în această comună. Pr. Alexandru Gruia.

Darea de seamă despre Conferința preoțească Biserica-albă nrmează în Nrul viitor.

POȘTA REDACȚIEI.

Păr. A. G. Berzasca. Ați trimis 200 Lei la consistor, deși restanța acelei parohii este numai de 45 Lei. Diferența stă la dispoziție.

Pr. I. Fărăoșescu. Tablourile — oa toate mărfurile s'au scumpit. — Colecția completă, de 50 buc., me costă pe noi 350 Lei bucata. Celelalte s'au trimis astăzi.

Nr. 5010 Sc 1937.

Note oficiale.

O seamă de parohii sunt în restanță, chiar pe mai mulți ani, cu plata abonamentului la revista Sfântului Sinod „Biserica ortodoxă română”.

Deoarece această revistă se susține numai din abonamente la cari parohiile au fost înscrise din Oficiu, — se provoacă toate parohiile restante să achite aceste abonamente până la finea acestei luni.

La 15 Octomvrie a. c., Prea On. Protopopi vor înainta raport detaliat despre modul în care parohiile s'au executat de această obligație.

Caransebeș în 16 Septembrie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

*

Nr. 5255 Sc 1937. Cluj

În legătură cu comunicatul consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, Sfântul Sinod încă ne aduce la cunoștință apariția lucrării catehetice „Hristos în Școală” de pr. Dumitru Călugăru, recomandându-o pentru uzul preoților cathești.

Se află de vânzare la Librăria noastră diecezană cu 220 Lei exemplarul.

Caransebeș în 21 Septembrie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

CONCURS.

Consiliul parohial ort. român din comuna Nădlas, jud. Caraș, publică concurs, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană din Caransebeș — pentru ocuparea postului de paroh al parohiei Nr. I de clasa II-a din comuna Nădlas, protopresbiteratul Biserica-albă.

Beneficii:

1. Una sesiune parohială, constatătoare din 24 iug. pământ arabii, — după care alesul paroh suportă toate sarcinile publice.

2. Ștola uzuală.

3. Ne fiind casă parohială, parohul ales se va îngriji de locuință.

4. Parohul ales este obligat a catehiza la școlăle din loc, fără altă retribuțiune.

5. Reflectanții au să înainteze odată cu petiția și incuviințarea Prea Sfințitului D. Episcop Diecezan, fără de care nu pot fi luați în lista candidaților.

Reflectanții cu calificația în regulă, să-și înainteze cererile de concurs, adresate Consiliului parohial ort. rom. Naidăș, prin Prea On. Oficiu Protopresbiterial ort. rom. al Bisericii-albe, — cu sediu în Răcăjdia și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare, cu știrea Prea Onor. Domn Protopresbiter tractual, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie; dar la nici un caz în ziua alegerii.

Naidăș, din ședința consiliului parohial, ținută la 9 Maiu 1937.

Secretar,
Romul Pitic
2—3

Președinte,
Petru Munteanu
paroh

În conțelegere cu mine: Ioan Oravițan protopresbiter.
Nr. 3743 B ex 1937.

Acest concurs se publică cu aceea că — în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddo 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B, ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. protoc. 33 ex 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 358 1926 din 23 Noemv. 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunei preoțești.

Caransebeș, din șed. cons. eparhial ținută la 28 Iunie 1937.

Episcopul diecezan:
† VASILE

Corpul Portăreilor Tribunalului Caransebeș.

Nr. Port. 535—537/1927.

Publicațiune de Licitație.

Subsemnatul șef portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș, în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 4841/1927, efectuându-se execuțiunea la 12 Martie 1937, în favorul urmăritoarei masa falimentară a Primei Bănci Grănicerești din Caransebeș, repr. prin curatorul Dr. Nicolae Ionescu adv. dom. în Caransebeș, pentru suma de 80.000 Lei rest capital și acces., care pretenziune a fost poprită de creditorii urmăritoarei Cornel și Solomon Negrei dom. în Caransebeș pentru suma de 53.900 Lei capital și acces., la cererea cărora în baza art. 124 din Legea LX. din 1881 prin decisul Nr. 4841/1927 a Judec. mixte Caransebeș. Pentru continuarea urmăririi a fost autorizat curatorul Dr. Nicolae Domăneanțu avocat dom. în Caransebeș, mobilele sechestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 16.600 Lei și anume:

1) Un bufet mare, 2) un bufet mic, 3) una masă cu 6 scaune, 4) una oglindă mare, 5) un birou mic,

6) un otoman, 7) trei tablouri cusute cu rame, 8) opt tablouri pictate cu rame, 9) una față de masă plușată, 10) un ceas pendul, 11) una toaletă, 12) două noptiere se vor vinde prin licitație publică.

Deci în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș, de sub Nr. 4841/1927 G. pentru încasarea creanței de 53.900 Lei capital cu 6% interese din 27 Iunie 1933 și spesele de 17.578 Lei stabilite până în prezent, se fixează licitație **pe ziua de 12 Octomvrie 1937 la orele 16 în comuna Armeniș la locuința urmăriților** și toți aceia cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu aceia observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației sau mai sechestrat și mai înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori, în baza art. 120 a legii LX. din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 21 Septemvrie 1937.

Șef Portărel **Dr. C. Stângu.**

AVIZ

Aduc la cunoștința tuturor creditorilor dlui Ioan Bâlc comerciant în Caransebeș — că la data de 1 Noemvrie 1937 preiau, prăvălia Dlui. — Deci până la această dată rog pe toți cei interesați a se prezenta pentru încasare.

După această dată nu recunosc nici un fel de pretențiune.

Cu stimă,

Constantin Dragotă

Brâne preoțești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile
de vânzare la **Librăria diecezană.**

Obiecte bisericesti

dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană**

